

Знаете ли, че...

Последни години

*Надгробна плоча на Неофит Рилски
в Рилския манастир*

През 1858 г. идва предложение от търновци до Неофит да стане ректор на проектираната от тях семинария, но след като преценява силите си, той отказва. От 1860 до 1864 г. служи като игумен на Рилския манастир. През 1875 г. е издаден неговият "Словар на българския език, изтълкуван от църковно-славянски и гръцки език". Така неговият образ пътува във времето като един от първите учени-енциклопедисти в новата история на България - той, "патриархът на българските писатели и педагози", както сполучливо го нарече чехът Константин Иречек, министър на просвещението в края на XIX в.

Неофит Рилски, един от най-големите просветители по време на Възраждането, почива на 4. януари 1881 г. в Рилския манастир.

- Заслугата за събирането и запазването на българския фолклор е на Неофит Рилски.
- Създава истинско народно движение за откриването, опазването и популяризирането на онези извори на живота и бита, които най-ярко говорят за качествата и достойнствата на българския народ.
- Първата певческа школа у нас е създадена тъкмо по времето на Възраждането. Нейните главни творци и основатели са Йосиф Рилски и Неофит Рилски.
- Самият Неофит Рилски е автор на текстовете и музиката на редица църковни произведения.
- Познава тайните на иконописата, научава се да рисува и портрети, и помага в зографисването на църквата "Покров Богородичен" през 1811 година.
- Той е и архитект, създава по свои планове и свои чертежи училището при постницата "Свети Лука" и училището в Панагюрище.
- По негово време в Рилската певческа школа е създаден целогодишен служебен репертоар на църковнославянски език. Нотирането ставало по Хурмузиево-Хрисантовата нотация, т.е. чрез употребяваното по това време невмено нотно писмо.
- Големият възрожденец сам създава специална книга, озаглавена "Служби с житието на преподобния и богоносен отец на Йоан Рилски Чудотворец".
- На Неофит Рилски дължи появата си големият "Псалтикиен сборник" с напеви, създадени от него и от съвременната му църковно-певческа школа. Творбите са побрани в 360 листа.

Неофит Рилски 1793 г. – 1881 г.

“Най –напред трябва да се построят училища, а после църкви и манастири.

Най–напред трябва да се отпечатат учебни книги , а после Вехтия и Новия завет.

Народът трябва да се научи най-първо да чете.

Изучаването на родния български език трябва да предшества изучаването на гръцкия и всякакъв друг език.”

***Родната къща на
Неофит Рилски***

Никола Поппетров Бенин - бъдещият Неофит Рилски (1793-1881), е роден в град Банско - на 60 километра южно от Благоевград, разположен в полите на Пирин планина. Баща му, поп Петър, произлиза от рода на Бениновци, а майка му, Екатерина, от род, който е принадлежал към заможна разложка буржоазия през 18. и началото на 19. век, и която е въртяла голяма търговия с памук от Драмско и Сярско със Сърбия и Австрия. Всъщност кариерата на бележития български възрожденски деец тръгва от килийното училище на баща му в Банско и преминава през Рилския манастир.. Тук той пристига през 1811 г., за да учи живопис при основоположника на Банската живописна школа Тома Вишанов - Молера. Вместо художник, обаче става монах, приемайки името Неофит, след което учи в Мелник, където получава завидно за времето си образование.

Йеромонах Неофит Рилски - живот в дати

- **1811 г.** - в килийното училище на баща си в родния си град и в Рилския манастир, получава първоначалното си образование;
- **1818 г.** - приема монашество в Рилския манастир, продължава образованието си в гръцките училища в Мелник и във Велес;
- **1827-1833 г.** - учителства в Самоков и в Рилския манастир; известно време е секретар на Самоковския владика Игнатий Рилски; заедно с Никола Карастоянов прави опити за уреждане на българско книгопечатане;
- **1835 г.** - излизат от печат написаните от него "Българска граматика" - първото системно научно описание на особеностите на българския език и "Таблицы взаимоучителни";
- **1836 г.** - създава първия български глобус (днес в манастирския музей на Рилската света обител);
- **1837-1839 г.** учителства в Копривщица;
- **1840 г.** - в Смирна е отпечатан с църковнославянски букви целият Нов Завет, преведен на новобългарски език от Неофит Рилски (преиздаван по-късно пет пъти);

Йеромонах Неофит Рилски - живот в дати

- **1839-1848 г.** - продължава книжовната и педагогическата си дейност в Рилския манастир. Под негово наблюдение е изградена постницата "Св. Лука";
- **1848-1852 г.** - преподава църковнославянски език и оглавява катедрата по славянски езици във висшето богословско училище на остров Халки.
- **1852 г.** - завръща се в Рилския манастир и продължава учителската си дейност; излиза от печат "Христоматия славянского языка";
- **1860-1864 г.** - йеромонах Неофит е игумен на Рилския манастир;
- **1875** - издаден е неговия "Словар на българския език, изтълкуван от църковно-славянски и гръцки език";
- **4. януари 1881 г.** - йеромонах Неофит умира в Рилския манастир.

